

Güzel Sanatlar İçin

Artistik Anatomi

Prof. Dr. Özkan OĞUZ

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN Sayfa ve Kapak Tasarımı

978-625-8259-89-6 Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı Yayıncı Sertifika No

Artistik Anatomi 47518

Yazarlar Baskı ve Cilt

Prof. Dr. Özkan OĞUZ Vadi Matbaacılık

ORCID iD: 0000-0002-3081-1467

Bisac Code

Yayın Koordinatörü SCI036000

Yasin DİLMEN

DOI

10.37609/akya.2286

Oğuz, Özkan.

Artistik Anatomi / Özkan Oğuz.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.

206 s. : resim, şekil. ; 195x275 mm.

Kaynakça ve İndeks var.

ISBN 9786258259896

1. Anatomi.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖN SÖZ

Sanatçılar, çağlar boyunca insan vücudunun oranlarına hayran kaldıkları için artistik desen ve artistik plastikte kullanılabilecekleri standart bir formül oluşturma adına **oranlar** ve **kanonlar** oluşturmaya çalışmışlardır. Bu çalışmalar içinde en bilinenleri, **Leonardo da Vinci, Albert Dürer, Michelangelo di Lodovico** ve **Polykleitos** gibi sanatçılara aittir. İnsan vücudunun bölümlerini oranlamak, organ ve oluşumların yerleşim yerini belirlemek için çok büyük kolaylık sağlayan kanon tiplerinin oluşturulması, insan anatomisinin iyi bilinmesi ile ilgilidir.

Güzel sanatlar alanında, lisans ve lisans üstü eğitim alan öğrenciler ve profesyonel olarak çalışanlar için güncel basılı bir anatomi kitabının mevcut olmaması, **Güzel Sanatlar İçin Artistik Anatomi** adlı bir kitap yazma fikrinin oluşmasına neden olmuştur. Kitabın, kolay anlaşılır olması için insan anatomisine ait bilgiler, oranlar, fonksiyonel yapıda görülen özel durumlar, anatomik yapıda görülen yapısal problemlerin estetik yapıda oluşturduğu görünüm, anatomik ve sanatsal içerikli insana ait resimler, öğrenim kolaylığı sağlayacak tarzda verilmiştir.

Baskı öncesi ve sonrası destekleri için Akademisyen Kitabevine teşekkür ederim.

Prof. Dr. Özkan OĞUZ

Aralık 2022

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1 GENEL BİLGİLER	1
ANATOMİYE GİRİŞ	3
ANATOMİNİN TARİHİ.....	3
SIK KULLANILAN ANATOMİK TERİMLER	4
KEMİKLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	13
EKLEMLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	16
KASLAR HAKKINDA GENEL BİLGİLER	20
KASLARIN İNNERVASYON MEKANİZMASI HAKKINDA GENEL BİLGİLER	23
DAMARLAR HAKKINDA GENEL BİLGİLER	26
DERİ	29
Bölüm 2 BAŞ VE BOYUN	37
BAŞ VE BOYUN.....	39
CRANIUM (KAFATASI KEMİKLERİ).....	39
VERTEBRAE CERVICALES (SERVİKAL VERTEBRALAR).....	47
BAŞ VE BOYUN BÖLGESİ EKLEM GRUPLARI	48
KAFATASI BÖLGESİ İLE İLGİLİ SANATSAL ÇALIŞMALARDA KULLANILACAK ÖNEMLİ BİLGİLER	49
YÜZ BÖLGESİ.....	50
YÜZÜN MİMİK KASLARI	52
AĞIZ (CAVITAS ORIS)	55
YÜZ BÖLGESİ İLE İLGİLİ SANATSAL ÇALIŞMALARDA KULLANILACAK ÖNEMLİ BİLGİLER	58
BAŞ VE YÜZ BÖLGESİNDE YERLEŞEN DUYU ORGANLARI VE GÜZEL SANATLAR AÇISINDAN ÖNEMİ.....	64
BURUN (NASUS).....	64
BURUN TIPLERİ VE KAŞ ŞEKİLLERİ İLE İLGİLİ SANATSAL ÇALIŞMALARDA KULLANILACAK ÖNEMLİ BİLGİLER	66
GÖZ (BULBUS OCULI).....	67
GÖZLER İLE İLGİLİ SANATSAL ÇALIŞMALARDA KULLANILACAK ÖNEMLİ BİLGİLER.....	70

KULAK (AURIS)	74
KULAK TİPLERİ İLE İLGİLİ SANATSAL ÇALIŞMALARDA KULLANILACAK ÖNEMLİ BİLGİLER	76
BOYUN BÖLGESİ	77
BOYUN BÖLGESİ İLE İLGİLİ SANATSAL ÇALIŞMALARDA KULLANILACAK ÖNEMLİ BİLGİLER	78
Bölüm 3 ÜST EKSTREMİTE	85
ÜST EKSTREMİTE	87
ÜST EKSTREMİTE KEMİKLERİ	87
ÜST EKSTREMİTE EKLEM GRUPLARI	93
ÜST EKSTREMİTE KASLARI	95
ÜST EKSTREMİTE İLE İLGİLİ SANATSAL ÇALIŞMALARDA KULLANILACAK ÖNEMLİ BİLGİLER	108
Bölüm 4 GÖVDE	115
GÖVDE	117
COLUMNA VERTEBRALIS (OMURGA)	117
OMURGA KASLARI	119
OMURGA İLE İLGİLİ SANATSAL ÇALIŞMALARDA KULLANILACAK ÖNEMLİ BİLGİLER	121
THORAX (GÖĞÜS KAFESİ)	121
OMURGA İLE İLGİLİ EKLEM GRUPLARI	123
THORAX ÖN BÖLGESİ İLE İLGİLİ SANATSAL ÇALIŞMALARDA KULLANILACAK ÖNEMLİ BİLGİLER	123
ABDOMEN (KARIN)	127
KARIN ÖN BÖLGESİ İLE İLGİLİ SANATSAL ÇALIŞMALARDA KULLANILACAK ÖNEMLİ NOKTALAR	128
PELVİS	129
KADIN GENİTAL SİSTEMİ	134
ERKEK GENİTAL SİSTEMİ	135
Bölüm 5 ALT EKSTREMİTE	141
ALT EKSTREMİTE	143
ALT EKSTREMİTE KEMİKLERİ	149
ALT EKSTREMİTE EKLEM GRUPLARI	149
ALT EKSTREMİTE KASLARI	150
ALT EKSTREMİTE İLE İLGİLİ SANATSAL ÇALIŞMALARDA KULLANILACAK ÖNEMLİ BİLGİLER	157

Bölüm 6 İNSAN FIGÜRÜNÜN ÇİZİMİ VE ARTİSTİK ANATOMİ	163
İNSAN FIGÜRÜNÜN ÇİZİMİ VE ARTİSTİK ANATOMİ	165
KANON	165
ANTROPOMETRİ	169
ALTIN ORAN.....	169
DENGE.....	170
YÜZEYEL KONTUR OLUŞTURAN YAPILAR.....	172
İSKİYATİK POZİSYON İLKESİ	174
OTURAN BİR İNSANIN ÇİZİMİNDE DİKKAT EDİLECEK ORANLAR	175
Bölüm 7 ARTİSTİK ANATOMİNİN GELİŞMESİNE KATKI SAĞLAYAN SANATÇILAR VE TARİHE İZDÜŞÜMLERİ.....	177
POLYKLEITOS.....	179
LEOCHARES	181
MYRON	182
LEONARDO DA VINCI.....	183
ALBERCHT DURER	186
MICHELANGELO DI LODOVICO	188
PAUL RICHER	191
KAYNAKLAR	193

KAYNAKLAR

1. Aktekin M, Bayramođlu A, Keskinöz EN. Temel İnsan Anatomisi. İstanbul Tıp Kitabevleri (2019).
2. Atasever A. Anatomi. İstanbul Tıp Kitabevleri. 1. Baskı (2019).
3. Bilge O, Çelik S. Anatomi Ders Notları. İstanbul Tıp Kitabevleri. 1.Baskı (2021).
4. Büyükmumcu M. Sistematik Anatomi. 1.Baskı. Nobel Akademik Yayıncılık (2018).
5. Chung KW, Chung HM, Halliday NL. Çev.Edi. Arifođlu Y. BRS Gross Anatomi İstanbul Tıp Kitabevleri. 1.Baskı (2017).
6. Dere F, Oğuz Ö. Artistik Anatomi. Nobel Kitabevi. ADANA (2016).
7. Biaggi CF. Leonardo da Vinci. Mil Vollmer Verlag. BERLIN (1955).
8. Çađlarca S. Perspektif Resim ve Gölge Çizimi. İnkılap Kitabevi. İSTANBUL (1996).
9. Carola R, Harley JP, Noback C Human Anatomy and Physiology. Mc Graw-Hill inc. LONDON (1992).
10. Demiralp, Didem. "Sanatını Çağının Felsefesi Işığında Biçimlendiren Bir Heykeltıraş: Antik Yunanlı Polykleitos." Sanat ve Tasarım Dergisi 1.2 (2010).
11. Ellis H. Clinical Anatomy. 8th Edition. Blackwell Scientific Publications. LONDON (1992).
12. Encyclopædia Britannica Ultimate Reference Suite. Chicago: Encyclopædia Britannica (2011).
13. Ergun KM, Hayran M. Anatomi. Akademisyen Kitabevi (2014).
14. Federative Committee on Anatomical Terminology (FCAT). Terminologia Anatomica: International Anatomical Terminology: Thieme (2002).
15. Gilroy AM. Çev.Ed. Denk C. Anatomi Temel Ders Kitabı. Palme Yayınevi. 1.Baskı (2015).
16. Goldwater R, Reves M. Artists On Art. LONDON (1985).
17. Gökmen FG. Sistematik Anatomi. İzmir Güven Kitabevi. 1.Baskı (2003).
18. Grant JCB (Çeviri Kuran O) Anatomi Adası, Güven Kitabevi. ANKARA (1977).
19. Hildebrandt F. Leonardo da Vinci. GERMANY (1927).
20. Hogarth B. Sanatsal Anatomi. Engin Yayıncılık. İSTANBUL (1999).
21. Jefferson Y. Facial esthetics-presentation of an ideal face. J.Gen. Orthod. 4(1): 18-23 (1993).
22. Moreaux A. Anatomie Artistique. Librairie Maloine. PARIS (1916).
23. Oğuz Ö. Diş Hekimliđi Anatomi Kitabı. Akademisyen Kitabevi. ANKARA (2022).

24. Oğuz Ö. Proportion of the Face in Younger Adults Using the Thumb Rule of Leonardo da Vinci. Surgical and Radiologic Anatomy. PARIS (1996).
25. Ozan H. Ozan Anatomi. 3. Baskı. Ankara, Klinisyen Tıp Kitabevleri (2014).
26. Özbağ D. İnsan Hekim Anatomi. Hareket Sistemi ve Klinik Anatomisi. İstanbul Tıp Kitabevi. 1.Baskı (2022).
27. Parramon JM. Baş ve Portre Çizme Sanatı. Remzi Kitabevi. İSTANBUL (2009).
28. Parramon. JM. İnsan Figürü Çizimi. Remzi Kitabevi. İSTANBUL (2010).
29. Peck H, Peck S. A concept of facial esthetics. Angle Orthod 40: 284-318 (1970).
30. RAW, Vogl W, Mitchel AWM. Gray's Atlas for students. Elsevier Health Sciences (2020).
31. Richer P, Hale RB. Artistic Anatomy. Watson-Guption publications. NEW YORK (1995).
32. Rohen J.W. Human Anatomy. 3rd edition. Schattauer. Stuttgart (1993).
33. Sancak B., Cumhur M. fonksiyonel Anatomi Baş Boyun ve İç organlar. 7.Baskı. ODTÜ Yayıncılık (2017)
34. Snell RS. Clinical Anatomy for Medical Students. 6th Edition. Lippincott Williams & Wilkins. U.S.A (2000).
35. Stranding S. Gray's Anatomy. The Anatomical Basis of Clinical Practice. 40th Ed. London, Elsevier (2008).
36. Taner D. Fonksiyonel Anatomi Ekstremiteler ve Sirt Bölgesi. 4. Baskı. Ankara, Hekimler Yayın Birliği Basım Yayın (2009).
37. Tortora GJ, Anagnostakos NA. Principles of Anatomy and Physiology. Harper & Row Publishes. LONDON (1990).
38. Vigue J. Çev.Edi.Oğuz Ö. Asklepios İnsan Anatomi atlası. Akademisyen Kitabevi (2021).
39. Yıldırım M. Resimli İnsan Anatomisi. Nobel Tıp Kitabevleri. 1.Baskı (2002).
40. Yıldırım M. Yücel F. Anatomi. Nobel Tıp Kitabevleri (2020).
41. Yücel AH. Dere Anatomi Atlası Ders Kitabı. 7.Baskı. Akademisyen Kitabevleri (2018).
42. Warwick R, Williams PC, Dyson M, Bannister LH. Gray's Anatomy 37 th Edition. Churchill Livingstone. LONDON (1989).
43. Wikipedia ansiklopedi, <https://tr.wikipedia.org/>Erişim Tarihi:15.12.2022
44. <https://www.britannica.com/biography/Leonardo-da-Vinci/Anatomical-studies-and-drawings> Erişim Tarihi: 15.12.2022
45. <https://library.uthscsa.edu/2012/03/albrecht-durers-human-proportions/> Erişim Tarihi: 15.12.2022
46. https://muscarelle.wm.edu/exhibition_record/anatomy-architecture-drawings-master/Erişim Tarihi: 15.12.2022